

1. Tänavu möödub Otepää esmamainimisest kirjalikes allikates 900 aastat. Novgorodi kroonikas on kirja pandud : „... läks novgorodlastega tšuudide vastu ja vallutas Medvezja golova neljakümne pühaku päeval”. Otepääl vallutusretkel 1116. aastal käinud vürsti isa oli kuulus Kiievi-Vene suurvürst Vladimir Monomahh. Peale isa surma sai ta 1125 Kiievi-Vene suurvürstiks. Oli abielus Rootsi printsessi Christinega ja neil oli kümme last. Mis oli vallutusretkel käinud vürsti nimi?
2. Kasvab looduslikult Euraasia põhjaosas, ulatudes levilaga isegi polaarjoone lähedale. Eestis kasvab kõikjal, eelistades niiskemaid kasvukohti nagu vooluveekogude kaldaid, aga ka sega- ja lehtmetsi. Vanade puude oksad painduvad sageli maha ja juurduvad. Raiesmikel võib ta koos teiste kiire kasvuga puuliikidega moodustada peaaegu läbitungimatu tihniku, kus leiavad turvalise pesapaiga paljud linnud. Koduloomadest on nõus tema lehti ja võsusid sööma üksnes lambad. Puit on sitke, kannatab hästi painutamist ja on oma tugevuse kohta üsna kerge. Noortest sirgetest tüvedest painutati vanasti hoburakendi jaoks lookasid. Puu koorega on värvitud lõnga ja riidet, saades olenevalt menetlusest rohekat, kollakat või punakaspruuni tooni. Taime vilju kasutatakse toiduvärvide saamiseks. Mis puu?
3. Ta on Hiina tänapäeva tuntumaid kirjanikke, Nobeli preemia laureaat 2012. Tema tuntuimaks teoseks on romaan „Punane sorgo”, mis ilmunud ka eesti keeles. Naturalistlik romaan kirjeldab II maailmasõja eelset Hiinat, sündmuste sümboolseks taustaks on väljadel sügiseti voogav veripunane sorgo ning sellest aetav aromaadne sorgoviin. Hiina keelest tõlgituna tähendab kirjaniku nimi „ära räägi”. Kes?
4. See Kanada teadlane (1891-1941) on senini noorim Nobeli meditsiinipreemia laureaat. Preemia võitis ta 1923. aastal koos kolleegi John Macleodiga. Nende avastusele võlgnevad oma elu tänapäeval väga paljud inimesed. Nimelt kuulub neile insuliini avastamise au, mida hiljem edukalt kasutati diabeeti põdevate inimeste ravimiseks. Teadlane on valitud ka Kanada läbi aegade mõjukamate inimeste esiviisikusse. Sama perekonnanimega mees mõtles juba 19. sajandi algul välja dieedi, mis on tänapäevalgi kasutatav ja seisneb süsivesikute tarbimise piiramises. Kes?
5. Kes on pildil olev maailma paremaid sprintereid, mitmekordne olümpiavõitja ja maailmameister?

6. See linn on asutatud 1536 ning seal elab praegu ca 284 000 elanikku. Linna kõrgaeg oli 1814-1914, mil ta oli oluline sadamalinn ning sinna saabus massiliselt immigrante Euroopast. Linna hüüdnimi oli “väike San Francisco”. Linn on UNESCO maailmapärandi nimistus, eriti väärtuslikud on sealsed funikulöörid, millest vanim pärineb aastast 1887. Ühistranspordivõrku teenindavad ka 1952. aastal tööd alustanud trollibussid. Linnas asub oma riigi vanim avalik raamatukogu ning kogu kontinendi vanim vabatahtlik tuletõrjeteenistus. Mis linn?
7. Selle eesti teadlase uurimisobjektiks on aju. Ta otsib vastust küsimusele: missuguste printsiipide abil on võimalik aju tööd kirjeldada? Sellega seoses uurib ta mäluprotsesse, et täpsemalt teada saada, kuidas mälusisud on ajju salvestatud. Oma uurimistöodes kasutab ta nii visuaalse taju katseid kui ka unekatseid. Ta on raamatu "Tähelepanu ja teadvus" üks autoreid. Teadlase isa on arst, ema Riigikogu liige ja vend matemaatik, üks populaarse „Matemaatika õhtuõpik” autoreid. Kes on see oma tööks väga sobiva perekonnanimega ajuteadlane?
8. See on esimene teos tema ooperitriloogiast, mis käsitleb kunstniku ja ühiskonna vahelist suhet. Triloogiasse kuuluvad ka „Maalikunstnik Mathis“ (1935) ja „Maailmaharmonia“ (1957). Teos oli 1920ndatel üks sagedamini esitatud oopereid, millest sai helilooja edukaim lavateos. Ooperi nimitegelane on kullassepp, kes meisterdab enneolematult imelisi ehteid. Olles neisse haiglaselt kiindunud, tapab ta oma kliendid, et ehteid tagasi saada. Kunstniku seos mõrvadega tuleb ilmsiks alles siis, kui ta oma teod üles tunnistab, mispeale hullunud rahvamas mehe tapab. Ooper on nime saanud oma peategelase järgi, esietendus rahvusooperis Estonia oli 2015. Mis nime ooper kannab ja kes on helilooja?
9. Toitude lisaaainena on tuntud naatriumglutamaat, mis keemiliselt puhtal kujul on valge, kristalne pulber. Selle ühendi lõhna ja maitset võimendavaid omadusi kirjeldas põhjalikult jaapanlane Ikeda juba 1908. Tema töö põhines merikapsa biokeemilise koostise uurimisel, mis sisaldab naatriumglutamaati. Just Aasiast tuleneb ka glutamaadist lähtuva viienda maitseaistingu nimi. See maitse on korraga vürtsikas, soolane ja hõrk ning tunnustatud viienda põhimaitse. Küsitava maitse rikkad on mereannid, tomatid, seemed, sojakaste, juustud. Mis termin kirjeldab seda maitset?
10. Kes on kunstnik? Teda peetakse intiimse maastikumaali viljelemise meistriks. Talle meeldis maalida ka salapäraseid naisi ja rahulikke mõtisklushetki.

11. Suureks erandiks omasuguste hulgas tuleb pidada 16. sajandi alguse Saare-Lääne piiskopkonna eestlasest toomhärrat, eesnimega Johann, kelle perekonnanime küsimegi. Eesti päritolu toomhärrasid tema kõrval ei teatagi. Olgu lisatud, et sarnast perekonnanime kannab üks Eesti tippvõrkpallureid ning ka üks Eesti näitlejanna Mis nimi?
12. Need huvitava välimusega loomad elavad Kesk-Mehhikos. Neil on säilinud lootelisele arengujärgule omane sabaosa ja laias peas asuvad nagu sulgedega kaetud ogad. Kuni 30 sentimeetri pikkuseks kasvavad loomakesed on enamjaolt tumedat värvi, kuid leidub ka heledama värviga isendeid. Kutsutud tihti peale kõndivaks kalaks, kuid tegelikult kuuluvad salamandrite hulka. Peetakse ka lemmikloomana. Looduses on küsitav loom tõsisel väljasuremisohus. Eestis võib näha teda ujumas näiteks Tartu loodusmuuseumi akvaariumis. Kes?
13. Sellist nime kandis luksuslik öörong, mis aastail 1886-1939 ja 1947-2007 pidas ühendust Calais linna ja Riviera ranniku vahel. Nime sai iseloomulike magamisvagunite järgi. Rong on olnud tegevuskohaks Agatha Christie ja Georges Simenoni kriminullides, loodud on samanimeline ballett. Sama nime kannab ka šampanjast, konjakist ja ananassimahlast lõuna-aafrika päritolu kokteil. Mis nime see rong kandis?
14. Sündinud 1806 Portsmouthis. Küsitav sai esimesed tuleristsed isa juhtimisel Londonisse Thamesi jõe alla rajatud tunneli ehitamisel. Inglased ise tõstavad mehe teenetest enim esile Suure Lääneraudtee ehitamist, mis ühendas Londonit Bristoliga. Ta tegi veel Panama kanali algse ehitusprojekti, konsulteeris Kristallpalee ehitust, konstrueeris laevu ja projekteeris üle saja raudteesilla. BBC korraldatud küsitlusel 2002 valiti kõigi aegade kuulsaimate brittide edetabelis Churchilli järel teisele kohale. Tema nime kannab ka Londoni tehnikaülikool. Kes?
15. Kes on pildil on olev filminäitlejatar?

16. Küsitav ala on üks Kesk-Ameerika kõige eraldatumaid piirkondi. Kujutab endast 60 kilomeetri laiust ja 360 km pikka rannariba Kariibi mere ääres. Moodustab suurema osa Nicaragua idarannikust ja ulatub ka Hondurasesse. Ala on nime saanud piirkonnas elava Nicaragua põlisrahvarühma järgi, kes asustasid seda maad juba enne, kui eurooplased 16. sajandil sinna jõudsid. Paul Theroux on kirjutanud sama nime kandva romaani, mille alusel tehtud ka film Harrison Fordiga peaosas. Mis nime ala kannab?
17. Tema esimene luulekogu „Jäljed allikal” ilmus 1965 noorte autorite kassetis. Läbimurdeteoseks sai 1967 ilmunud „Tolmust ja värvidest“. Järgmine luulekogu „Valge joon Võrumaa kohale“ ilmus alles 1972, kuigi tekstid olid kirjutatud juba 1967–68. Vahepeal avaldamisraskustesse sattunud kirjanikule pakkus siis abikätt helilooja Valter Ojakäär, tellides talt laulusõnu mitmetele omaloodud viisidele. Nii sündisid sõnad lauludele „Vastu kerkivale kuule“ (laul jõudis tänu „pornograafilisele“ tekstile ikkagi esituskeelu teenida), „Sügisballaad“, „Naine või kontrabass“, „Neile, kes kaua on teel“. Küsitav on avaldanud hiljem ka proosat ja lasteraamatuid. Kes?
18. Ungari jalgpallimeeskond jõudis peale 30-aastast vaheaega taas rahvusvahelisele suurturniirile. Väga oluline osa selles oli meeskonna väravavahil. Eriti imelise etteaste tegi ta oma 100. rahvuskoondise mängul Oslos Norra vastu. Tema firmamärgiks on mängimine pikkades hallides dressipükstes. 2016 suvel Prantsusmaal 40-aastasena väljakule tulles püstitab ta EM-finaalturniiride vanuserekordi. Kes?
19. See itaalia kohvitootja on asutatud 1895 Torinos ning on kuulunud nelja põlvkonna vältel samale perekonnale. Firma nimi kattub asutaja ning praeguste omanike perekonnanimega. Ettevõtte hüüdlause on „Itaalia lemmikkohv“, müüdavate sortide hulka kuuluvad Qualità Oro, Qualità Rosso, Club, Caffè Espresso, Il Perfetto Espresso, Caffè Crema. Ekspordiks läheb pool firma toodangust ning ettevõtte väidab, et just nemad leiutasid erinevate kohvisortide kombineerimistehnika. Ettevõtte toodangut leiab ka paljudest eesti poodidest. Mis firma/kohvitootja?
20. Küsitava kosimisest sai üleeuroopalise tähtsusega sündmus, sest tema kaasavaraks oli sisuliselt suurriik. Tema kätt püüdlasid Euroopa tähtsamad valitsejad alates Türgi sultanist ja lõpetades Vene valitseja Ivan Julmaga. Daam otsustas tollaseid kombeid ignoreerida ning abielluda vaid armastusest. Nii valis ta kõigist kandidaatidest kõige viletsama, ühe kauge kuninga teise poja, kellel oli väike võimalus kuningaks saada. Peigmees oli pruudist tervelt 11 aastat noorem, kuid kuningaks ta sai Johan III nime all. Samuti tõusis kuningatroonile (lausa kahele) nende poeg. Keda on kujutatud sellel Lucas Cranach noorema maalil ja mis riigi printsess ta sündides oli?

21. Seda 1964 sündinud kitarristi on nimetatud ka improvisatsioonilise muusika pioneeriks Eestis. Ta on pikaajaline pedagoog - aastast 1990 Otsa-kooli kitarrirõpetaja. Ta oli ansambli Tunnetustüksus üks loojaid ning on Weekend Guitar Trio liige. Tähelepanuväärne on, et olles üks Eesti tippkitarriste juba kaua, ilmus tema esimene sooloplaat "Kulg" alles 2013. aastal. Tema abikaasa on näitleja Marika Vaarik. Kes?

22. Näete pildil erilisi kontaktläätši. Kellele need on mõeldud?

23. Nad on maailma esimesed ühemunarakukaksikutest astronautid. Üks vendadest Scott püstitas äsja ka USA rekordi viibides 340 päeva järjest kosmoses. Tema vend Mark oli samal ajal Maal. Mõlemad mehed läbivad nüüd põhjaliku meditsiinilise uuringu, selgitamaks kui erinevalt kosmoses veedetud aasta mõjus praktiliselt identse inimese tervisele samal ajal Maal elanuga võrreldes. Mis on vendade perekonnanimi?

24. Sündinud 1983 Tartus. Lõpetanud EMTA lavakunstikooli 2006. Olnud aastatel 2006-2014 näitleja teatris NO99, praegu töötab Eesti Draamateatris. Nomineeritud tänavustel teatri aastapreemiade jagamisel parima naisnäitleja kategoorias nimiosa eest näidendis „Sylvia”. Mänginud ka filmides „Taarka” ja „Punane elahõbe”. Osalenud seriaalides „Tuulepealne maa” ja „Mustad lesed”. Kes?

25. Ta on meie looduses tavaline taim, keda võib kohata pea igal parajalt niiskel aasal. Kasvab sasipundardena ja on kollaste õitega kahvatu roheline taim. Taime nõrk vars ei jõua ise üldse püsti seista, toetudes võimalusel kõitraagudega mõne tugevamavarrelise naabri külge. Taimel on kahest piklikust lehekesest koosnev liitleht. Metsloomad armastavad teda süüa. Rahvasuus on taime kutsutud ka hobuking ja mõrsjanutt. Eestis on tavalised veel samasse perekonda kuuluvad soo... ja kevadine...., mis on roosakate või lillakate õitega. Mis taim?

26. Sündinud 1962 Tallinnas, suusahüppaja ja kahevõistleja. Lõpetas 1981 TSIK-i Otepää filiaali ja 1989 ehitusinsenerina TPI. Võitnud Eesti mv-tel suusahüpetes 1980–85 individuaalselt 3 kulla, 1 hõbeda ja 2 pronksi ning meeskondlikult 1 kulla, kahevõistluses 1981–84 indiv. 2 hõbedat ja meeskondliku kulla. Meistersportlane suusahüpetes (1980). Täna Eestis tegutseb ta äris, spordimehena on tuntud ka tema poeg. Kes on pildil?

27. Pärast Taaveti pealejäämisega päädinud taplust Koljati ja teiste vilistitega rändasid kuningas Sauli väed tagasi kodukanti. Naised olid Taaveti sooritustest vaimustunud, see vihastas kuningat ja viis tema mõtted vingerpussidele, et Taavetist lahti saada. Saanud teada, et tema tütar Miikal samuti Taavetit armastama oli hakanud, saatis kuningas Saul Taaveti üht ülesannet täitma. Pruudiluna asemel pidi Taavet tooma kuningale teatud asju 100 tüki ning Saul lootis, et ülesannet täites saab Taavet hukka. Issand oli Taavetiga ning ta tõi neid asju hoopis 200 tüki ja Miikal pidi ikkagi tema naiseks saama. Mis asjadest käib jutt?
28. See raamat ilmus 2012 ning sai kohe bestselleriks. Raamat on žanrilt psühholoogiline põnevik, kus lugejate ees rullub lahti ühe naise kadumislugu ning süüdlane selgub alles viimastel lehekülgedel. Raamatu põhjal vändati 2014. aastal ka film, režissööriks David Fincher ning peaosades Ben Affleck ja Rosamunde Pike. Nimetage raamatu pealkiri ja autor. Autoriga sama perekonnanime kandis ka üks kunagine Hollywoodi staarnäitleja.
29. Selle riigi saared on vulkaanilise tekkega ja korallrahnudest ümbritsetud. Riigi lipul asuvad kaks tähte märgivadki kahte saart. Riigi vapil asuvad nii Bourbonide liilia kui Tudorite roos. Riigi rahvuslinnud on pruunpelikanid, rahvustaim kuning-leekpuu. Looduskaitse alla on võetud sinne vihmamets ja omal ajal piraatide poolt sisse toodud rohepärdikud. UNESCO maailmapärandi nimistusse kuulub Brimstone mägikindluse rahvuspark. Majanduse sissetulekust annavad suurima osa turism ja maksuparadiisi pangandus. Olümpiamängudel senini ühtki medalit riik veel võitnud ei ole. Mis riik?
30. Kes laulab? Teda võib sel aastal näha esinemas ka Eesti kontserdilavadel.

31. Ta oli kreeka mütoloogias Poseidoni poeg, hiiglane ja teeröövel. Tegutses Isthmosel Troizenist Ateenasse viival teel. Sidus paljaksröövitud teekäijad kahe allapainutatud puu vahele, mis lahti pääsedes rebisid ohvri lõhki. Sellest ka tema lisanimi Pityokamptes („männipainutaja”). Hiiglase surmas Theseus samal viisil. Kes?
32. Looma karvastik on ühtlaselt kollakaspruun heleda kõhualusega. Ta võib kaaluda ligi 100 kilogrammi. Kere pikkuseks on tal 1-1,9 meetrit ja saba pikkus 60-85 cm. Hüppab suurepäraselt ja on väga osav hiilija. Jahib saaki alates pisikestest närilistest ja lõpetades hirvedega. Oma ohvri surmab rünnates kiire hammustusega kaelale. Püüab saaki ka veest, seetõttu elab sageli mageveekogude ümbruses. Võib elada ka mägedes. Elutseb Põhja-Ameerika lääneosas ning Kesk- ja Lõuna-Ameerikas. Mis loom?
33. Artur Akavov on mitmekordne eesti meister poksis, esindanud Eestit ka rahvusvahelistel võistlustel. Tulnud Venemaa lipuvärvides 2015 keskkalus profipoksi maailmameistriks. Profipoksimaailmas kutsutakse teda aga ühe filmikangelase nime järgi. Mis hüüdnime mees kannab?

34. See Rootsis sündinud iraani päritolu teadlane omandas Tartu Ülikoolis geenitehnoloogia erialal magistrikraadi ning kaitses seejärel 2009 Uppsala Ülikoolis doktorikraadi molekulaarmeditsiini erialal. Pärast doktorikraadi kaitsmist naasis Eestisse ja asus tööle TÜ Eesti Geenivaramus, kus juhatab praegu sekveneerimise ja genotüpiseerimise tuumiklaborit. Pälvis 2015 Vabariigi Presidendi kultuurirahastu parima noorteadlase preemia. Tema maailmavaade tugineb Iraanis levinud Baha usule, mis innustab tegema head. Kes?
35. Sündis 1895 Otepää kihelkonnas Arula vallas Madsa talus. Lõpetanud Otepää progümnaasiumi. Õppinud Konrad Mäe maaliateljees ja Pallase kunstikoolis, mille lõpetas esimeses lennus. 1925 kolis Tallinna, töötades alul Riigi Kunsttööstuskooli õpetajana ja hiljem vabakunstnikuna. II maailmasõja veetis Nõukogude Liidu tagalas, sai 1943 Eesti NSV teeneliseks kunstitegelaseks. Aastatel 1945-1950 oli Tarbekunsti Instituudi õppejõud ja professor. Oli eesti skulptuuri silmapaistvamaid portretiste, loonud ka Vabadussõja ainelisi töid. Tema töid – Tõnissoni, Tammsaare ja Tuglase portreed, Eesti partisan, Pätsi Tahkuranna monumendi pronksbareljeefid. Kes?

36. See üle 200 000 elanikuga linn asub La Manche lahe ääres. Linna üheks olulisemaks vaatamisväärsuseks on kuningas George IV poolt suveresidentsina ehitada lastud Taj Mahali meenutav Kuninglik Paviljon. Linnas baseerub hüüdnime „Merikajakad” kandev jalgpalliklubi. Linna nime kannab teatud maiustus, mis ühtlasi pealkirjaks sarjas „Mirabilia” ilmunud Graham Greene põnevusjutule. Mis linn?
37. Eelmise aasta Rahva Raamatu müügiedetabelis mahtus esikahekümnesse ühe tuntud raamatu kordustrukk. See raamat ilmus esmakordselt juba 1938, kuid tuntumal kujul, Lilian Härmi poolt illustreerituna 1975. Eelmise aasta kordustrukk oligi mõeldud tähistamiseks selle versiooni 40. juubelit. Uue väljaande ilmunise üle oli kunstnik väga rõõmus ning arvas, et “tegemist on lihtsa ja ilusa looga, mis sobib tänapäeva agressiivses maailmas vahelduseks väga hästi”. Mis raamat ja kes on selle autor?
38. See käsitöödlle pruulikoda on loodud 2011, eelmisel aastal õnnestus neil võita parima uustulnuka tiitel RateBeer 2015 konkursil. Pruulikoja loomngusse kuuluvad õlled Kaleidoskoop, Patt, Hõbevalge, Dekadents, Rukkiema, Lumepimedus. Õllefirma peaideoloog ja looja Eero Mander valiti 2015 ka EE Areeni tulevikutäheks. Firma kannab sama nime ühe kultuuriloos tuntud külaga Valgamaal. Mis õllefirma?
39. Operatsioon Antropoid oli koodinimeks ühele planeeritavale atentaadile, mille läbiviijateks said kaks Inglismaal väljaõpetatud vastupanuvõitlejat. Dokumentaalromaani „HHhH”sellest on kirjutanud prantsuse autor Laurent Binet. Teos pälvis 2010 Goncourt debüüdiauhinna ja on nüüdseks ilmunud ka eesti keeles. USA ansambli Slayer repertuaaris on atendaadist rääkiv laul „SS-3” Kelle vastu oli korraldatud operatsioon Antropoid?
40. Pildil on viis kena õde, kes moodustavad ühe ansambli Sisters. Vihje vastamiseks leiab mõeldes tuntud Eesti poliitikutele. Mis on nende neiude ühine perekonnanimi?

41. Küsitav on hiiglaslik veealune liivakivist pank Liivi lahes, mis jääb merepinnast kohati vaid paari meetri sügavusele. Asetseb Ruhnust umbes 10 km kagus. Tegemist on ühe omapäraseima ning huvitavama alaga Eesti rannikumeres. Ümbritseva ligi poolesaja meetri sügavuse merealaga võrreldes on see väga liigirikas elupaik. Liivasel, kiviklibusel merepõhjal elavad tõruvähk ning niitjas pruunvetikas, samuti põhjaloomastiku uurimisel leitud müsiid. Küsitav madal on Eesti tähtsaim merisiia kudeala, leidub ka meriforelli ja turska. Madala kaitseks on loodud samanimeline hoiuala. Mis madal/hoiuala?
42. Austria kirjanik ja arst, kelle teoste tegevuspaigaks on enamasti Viin. Ta on eelkõige tuntud psühholoogiliste näidendite poolest, mis lahkavad Viini sajandivahetuse kodanlikku elu. 20. sajandi alul oli ta üks enimmängitud näitekirjanikke saksa teatrilavadel. Eesti teatrites on mängitud tema näidendeid „Ringmäng”, „Roheline kakaduu”, „Armumäng”. Tema „Unenäonovelli” ainetel on tehtud Stanley Kubricki tuntud film „Silmad pärani kinni”. Kirjutanud ka jutustusi („Casanova kojutulek”) ja romaane („Proua Berta Garlan”). Kes?
43. Pildil näete Filipiinidele kuuluva Mindanao saare üht populaarsemat motoriseeritud sõiduvahendit. Sõiduk kannab ühe tuntud eesti mälumänguri kahekordset perekonnanime. Mis on sõiduki nimi?

44. Üks õige mälumäng peab alati silmas ka soolist, rassilist ning seksuaalset võrdõiguslikkust. Küsimegi ühte paari, kes on koos elanud juba üle 20 aasta. Üks küsitavatest on tuntud moedisainer ning kostüümikunstnik. Ta on sündinud 1976, rühmituse Embassy of Fashion üks liige ning 2008 Kuldnõela laureaat. Teine on tunnustatud ehtekunstnik. Ta on töötanud ajakirjaniku ning toimetajana, a-st 2012 on EKA professor. Nimetage need kaks kunstnikku.
45. Millises riigis tegutsesid möödunud sajandil reksistid, kelle lippu pildil näete? Teatav seos oli neil ka Eestiga.

46. Euroopa 2015 korvpallimeistriks tuli Hispaania võiduga Leedu üle. See riik võitis aga Ameerika meistrivõistlused 2015, tagades sellega ka koha Rio olümpiamängudele. Ameerika meistriteks tuldi üldse esimest korda. Olümpiamängudel on kord (1992) mängitud, kui jäädi eelviimaseks. Riigi tuntuimad korvpallurid on NBA-s palliv Greivis Vasquez, koondise kapten Jose Vargas ja Heissler Guillent, viimane valiti Ameerika meistrivõistluste 2015 sümboolsesse viisikusse. Mis riik?
47. 14. mail 1967 esines Kalevi spordihallis Charles Lloyd'i kvartett (Charles Lloyd, Ron McClure, John DeJohnette ja küsitav). Tegemist oli sensatsioonilise kontserdiga, mida kvartett peab üheks oma parimaks etteasteks läbi aegade. Ovatsioonid kestsid peaaegu kümme minutit ning selle kontserdi mõju Eesti muusikaelule oli väga suur. Huvitava faktina oli küsistav pianist osaline ka teises Eesti muusikat mõjutanud sündmuses - 1984 ilmunud Arvo Pärdi plaadil "Tabula rasa", mis oli esimene ECM poolt välja antud Pärdi autoriplaat, esitas ta "Fratres" koos Gideon Kremeriga. Tema sooloplaad "The Köln Concert" on läbi aegade enimmüünud klaverimuusika plaat rohkem kui 3,5 miljoni eksemplariga. Kes?
48. Vastureformatsiooni käigus rajati Poola ajal Tartusse jesuiitide kolleegium. Kolleegium tegutses aastatel 1583-1625. Nii oli Tartus 1600. aastal juba 31 jesuiiti. Nende hulka kuulus ka eestlasest ilmikvend, kes võeti 1593 jesuiitide ordu liikmeks. Pärast Tartu vallutamist 1601 rootslaste poolt viidi ta vangistatuna Rootsi. Suri 1603 märtrina Arbogas. Eestis asutati 6. aprillil 1994 temanimeline ühing. Kes?
49. Ta on viimaste aastate üks eesti auhinnatumaid kirjanikke. Juba esikkogu "Barbar Conan peeglitagusel maal" oli Betti Alveri debüüdi-preemia nominent. 2015 võitis ta Juhan Liivi luuleauhinna „Arno apooria” eest . Eriti edukas on olnud 2016 – Gustav Suitsu luuleauhind kogu „Mee lakkumine ei ole meelakkumine” eest ja lisaks veel Tuglase novelliauhind novelli „Sünnimärk” eest. Kes? Sama perekonnanime kannab ka üks noor eesti lauljatar.
50. Seene kübar on hallikaspruun, valge hallitusetaolise kihiga kaetud. Viljaliha paks ja valge. Seen lõhnab tugevasti, meenutades naerist. Kasvab segametsades, võsastikes, teeäärtel augusti lõpust kuni novembrini, olles üks meie metsade hilisemaid söögiseeni. Seen vajab siiski kindlasti kupatamist, toorelt võib põhjustada mürgistust. Mis seen?

51. Ta oli Frangi riigi kuningas, valitseja Karl Martelli poeg. Saavutas osava diplomaatia ning sõjalise edu abil ülemvõimu Kesk-Euroopas. Tänu talle sai paavst tagasi oma valdused Kesk-Itaalias ja loodi Kirikuriik. Tänutäheks kroonis paavst ta isiklikult Frangi kuningaks. Paavst nimetas teda ka Itaalia kaitsjaks, luues niimoodi ajaloolise liidu Püha Tooli ja Karolingide vahel. Tema poeg Karl Suur kindlustas Frangi riigi võimsust veelgi. Kes?
52. Küsitav tsiklitüüp (mitte mark ega mudel) on kergekaaluline sõiduk, mis on mõeldud lühemateks sõitudeks. Sõiduk on optimeeritud kiirusele ja lihtsale käsitlemisele ning vähem mugavusele või pikkadele sõitudele. Legend räägib, et rock'n'rolli kuldajal korraldati sõite nõnda, et jukeboxis käivitati pala ning kokku lepitud sihtkohas pidi jõudma ära käia enne, kui lugu lõpeb. Tsiklitüübi nimi tulenebki neist kohtadest, mille vahel sõideti. Mis tsiklitüübiga on tegu?

53. See loodusobjekt kujutab endast klassikalist sufosioonkoobast, mis on ligi 10 meetrit pikk ja kuni 3 meetrit kõrge. Sisepääsu ava mõõtmed on 3x2 m. Koobas ja selle seinte paljandid on arvele võetud ürglooduse objektidena. Koobas sai laiemalt tuntuks juba 18. sajandi lõpul, kui August Kitzberg viis ühe oma ajaloolise jutustuse tegelased sinna koopasse elama. Rahvasuus nimetataksegi koobast nüüd selle jutustuse nimikangelase järgi. Koobast tuntakse ka talu nime järgi, mille läheduses ta asub. Mis koobas (loeme õigeks nii rahvapärase kui ametliku nime)?
54. Pariis-Dakar rallit on peetud ka jalgratastel. Seda küll vaid aastatel 2006-2009, sest probleemide tõttu Mauretaania läbimisel tuli üritus lõpetada. 2006 peetud üle 7000 kilomeetri pikkuse ralli esimene võitja oli eestlane. Ta on korraldanud ka üleestilisi Tahtejõu Tuure, aitamaks invasportlasi. Sama perekonnanimi on eesti rattaspordile kuulsust varemgi toonud. Kes?
55. See linn asub Süürias Eufrati jõe põhjakaldal. Olnud Abbassiidide kalifaadi pealinn 8. sajandi lõpul ja 9. sajandi algul. Linna läheduses asub Süüria suurim, 4,5 km pikkune Tabqa tamm. Tänapäeval on linn saanud kurikuulsaks terrorirühmituse ISIS pealinnana. Mis linn?

56. See krimmi-tatari päritolu lauljatar valiti tänavusele Eurovisioni lauluvõistlusele Ukrainat esindama. Tema võistluslaul „1944” on pühendatud samal aastal toimunud ulatuslikule krimmitatarlaste küüditamisele oma sünnimaalt. Venemaa protestidele vaatamata lubas lauluvõistluse zürri loo siiski Stockholmi võistleva. Laulu esitaja sai laiemalt tuntuks Jurmalas toimunud lauluvõistluse „Uus laine” võitjana 2009. Kes on see lauljatar?

57. Taime ladinakeelne nimi Helleborus tähendab surmatoitu. Maades, kus nad looduslikult kasvavad hoitakse kariloomad taimedest eemal, sest piisab mõnest lehest ja veis võib hinge heita. Mürgised on kõik taime osad, kasutatud seetõttu antiikajal vaenlase joogivee mürgitamiseks. 19. sajandil oli tõhus ussirohi, aga nii mõnigi ravitav suri koos ussidega. Kasutusel tänagi mõne nuuskutbaka koostises, Saksamaal kutsutakse seepärast taime aevastamise juureks. Eestis kasvatatakse ilutaimena, õitseb meil märtsis-aprillis. Mis taim?

58. Sündinud 1660 Stockholmis. Juhtis Liivimaa aadli vastupanu Karl XI reduktsioonile osaledes Rootsi-vastase koalitsiooni moodustamisel, mille tulemusena vallandus Põhjasõda. 1687 sai Tartu õuekohtu assessoriks. Sama aasta lõpul asus teenima Rootsi sõjaväe Riia jalaväerügemendi kaptenina. Riias astus poliitikasse ja oli alates 1689 liige Liivimaa rüütelkonna komisjonis. Mõisteti oma tegevuse eest 1694 surma Rootsi võimude poolt. Põgenemise järel Liivimaalt tegutses Poola-Saksimaa ja Venemaa teenistuses. Anti Saksimaa salanõukogu poolt 1706 üle rootslastele. Hukati Karl XII korraldusel 1707 Poolas. Timukas purustas ta luud rattal, raius ta neljaks ja pani tükid postide otsa lindudele toiduks. Tallinna kesklinnas asub tema nime kandev objekt. Kes?

59. Otsime ühist nimetajat:

- * Rootsi päritolu kingafirma
- * 1916. aastal linastunud film Charlie Chapliniga peaosas
- * Piperi poolt 1948 tootmisse läinud kahekohaline väikelennuk
- * Spetsiaalselt arktilistele oludele ehitatud jaht, mis läbis 2001 esimese seda tüüpi alusena Kirdeväila ilma talvitumata
- * Aastast 1991 tegutsev Eesti kirjastus

60. See eesti kunstirühmitus on asutatud 2. aprillil 1998. Rühmitus kujunes välja kunstiakadeemias korraldatud soome-ugri uurimisreisidest osavõtnute sõpruskonnast. Rühmituse liikmeid ühendavaks ja suunavaks teguriks sai selle manifest – teadaolevalt kolmas eesti kunsti ajaloos peale Eesti Kunstnikkude Rühma (1923) ja Visarite (1971) oma. 16. septembril 1998 Tallinnas allakirjutatud manifestile andsid oma allkirja 11 tuntud kunstnikku, nende seas näiteks Kaljo Põllu, Andrus Kõresaar, Kärt Summatavet, Maarja Undusk, Ivo Lill. Rühmituse nimetus tähendab liikmete arvates sisu, sisukust, südamikku ja tuuma. Mis nime see väga erinevaid kunstiliike ühendav rühmitus kannab?

61. Belgia preester ja astronoom George Lemaitre tuli 1927 välja mõttega Universumi algamisest ühestainsast osakesest. Paljud füüsikud, ka Einstein, lükkasid selle teooria kõrvale. Alles USA astronoomi Edwin Hubble vaatlused 1929 kinnitasid Lemaitre ideede õigsust. Inglise astronoom Fred Hoyle oli Lemaitre mudeli vastane ja nimetas 1949 ühes raadiosaates seda sarkastilise hüüdnimega. Hüüdnimi kinnistus ja on kasutusel tänapäevalgi. Milline astronoomiline mõiste sobib vastuseks?
62. Sündis 1946 Vändras. Lõpetanud sealse keskkooli ja Tartu Ülikooli keemia erialal. Liitus 1990 Eesti Sotsiaaldemokraatide Parteiga ja valiti 1992 Mõõdukate nimekirjas riigikokku. Olnud Mart Laari valitsuses majandusminister 1999-2001. Pärast poliitikast eemaldumist jätkas tööd Tartu Ülikoolis. Tunnustusena saanud Riigivapi V klassi teenetemärgi ja Skytte medali. Mänginud mitmes orkestris trompetit. Sama perekonnanime kannab ka üks eesti kitarrist ja laulukirjutaja. Kes?
63. Linn piirneb ühelt poolt Põhjamere ja teiselt poolt Läänemerega. Siinset loodusmaastikku ilmestavad liikuvad rannikuluided, mis varem matsid enda alla mere-äärseid elamuid ja põllumaid. Rändluidete edasiliikumine peatati alles 20. sajandi algul, mil nad istutati täis mitmesuguseid taimi. Linna lähedal asub punker-muuseum. Viimane kujutab endast saksa punkrit, mis oli osa nende rajatud Atlandi vallist. Linna ilu on meelitanud siia palju kunstnikke, linna järgi on nimetatud lausa üks kunstnike rühmitus. Mis linn?
64. Pildil nähtavad mäed asuvad Filipiinidele kuuluval Boholi saarel. See on harukordne karstimaastik, mis hõlmab 50 ruutkilomeetrit ja koosneb üle tuhandest künkast. Oma nime on ala saanud kuival aastaajal päikese käes pruunistunud rohu järgi. Mis nime see loodusobjekt kannab?

65. Kuulete ühe helilooja ilmselt tuntuimat ning mängitumat teost, mille ta kirjutas 1916. aastal. Kes on kuuldava loo helilooja?